

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
 Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
 A szombati számokra helyben és vidéken:
 Az óbeszel melléklettel együtt félévenként 2 korona,
 anélkül félévenként 1 korona 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
FIÓK-SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Óbecse, belvárosi plébánia. Telefonszám 48.
 Kéziratok nem adatnak vissza. — Hirdetések
 Arszabály szerint.

A terminus.

Végre van határozott terminusunk a választói reform beterjesztésének tekintetében.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter tette meg a kijelentést, hogy az őszi üléseken, legkésőbb szeptember hó folyamán beterjeszti a választói reform javaslatokat.

Tehát szeptemberben!

A javaslatok készen vannak már hónapok óta, a miniszterium minden tagja ismeri s egyetért annak szellemével.

A nyilvánosság elől azonban gondosan el van zárva — még az ezerszemű sajtónak sem sikerült a javaslatokhoz férkőzni.

Ez a gondosság a javaslatok tartalmának eltitkolására azt bizonyítja, hogy még mindig nem végleges — hiányzik valami; egy nagyon fontos tényező, Ofelségének a királynak hozzájárulása.

A választói reformjavaslatok keresztülvitelének szüksége nem a parlamenti pártok kezdeményezése, hanem a király határozott kívánságára vétettek fel a koalíciós programmba.

Andrássy Gyula gróf államférfiúi bölcsességgel, előrelátással nyult a kérdéshez s a választói jog kiterjesztését úgy tervezte, hogy a szélesebb rétegben megnyilvánuló jogok a magyar nemzeti állam supremációját minden körülmények között biztosítsa.

Hogy mennyire fog ez sikerülni, még nem tudjuk; de mert látjuk azt, hogy Andrássynak több ízben el kellett halasztani a reform javaslatok beterjesztését; azt hiszem joggal következtetjük, hogy az akadály Bécsben van.

A nemzetiségek titkos ügynökei — az udvar tanácsadói, kik hagyományos gyűlölségüknek minden időben kifejezést adtak, valahányszor arról volt szó, hogy a magyar állami eszme erősödhetik; ezuttal sem mulasztották el az alkalmat, hogy nehézségeket támasszanak.

Nagy horderejű kérdés a választói reform.

Most arról van szó, hogy százazrekre menő lélek számot, új elemet bocsássunk be a magyar alkotmány sáncái közé.

Teljesen tisztában kell lennünk azzal már eleve, hogy az alkotmányunk sáncái közé megbízható harcosok, a

magyar állam eszme feltétlen hívei kerüljenek.

Mert ha ellenségeket bocsájtnak be, akkor a sáncokat nemcsak kívülről, hanem belülről is ostromolni fogják s így sokkal könnyebb lesz megdönteni a bástyákat.

Ezért kell nekünk résen lennünk — ezért nem szabad nekünk a választói reformot elhirtelenkedni.

Bécs lépésről-lépésre ostromolja a reform tervezetét s mindent elkövet, hogy lehetőleg gyengítsen azon az elven, a melyben felépítettett a magyar nemzeti supremáció.

De mi minden intrika minden aknamunka dacára bizalommal tekintünk a javaslatok elé, mert megvagyunk arról győződve, hogy gróf Andrássy Gyula csak olyan javaslatokat fog a képviselőház elé terjeszteni, a melyek a magyar nemzeti állam kiépítésére alkalmasak lesznek.

Ingyen-iskola.

Apponyi Albert gróf kultuszminiszter a gazdasági népoktatásról szóló javaslattal együtt törvényjavaslatot terjesztett be az ingyenes népoktatásról. A mint ebből a javaslatból törvény lesz — és az lesz belőle kétségtelenül igen rövid idő alatt — Magyarországon többé senkitől se követelnek pénzt azért, hogy gyermeke a haladott életben való boldogulás elemi föltételét, az iskolai képzettség mulhatatlanul szükséges mértékét megszerezhesse. Nem követelnek tandíjat se állami, se községi, se hitfelekezeti iskolákban.

Már évtizedekkel ezelőtt megírta egy angol tudós, hogy a modern nemzetek joga az anyagi, az erkölcsi, sőt a hatalmi boldoguláshoz is — az iskolában érik. A nemzeti jólét hadserege az iskolában művelődik ami fiatal erő ezen a táboron kívül marad, ellenséges gyöngeségnek lett a tömege, bénító teher az előretörékvő nemzet vállán. A melyik nemzet a legveszedelmesebb ellenségétől akar megszabadulni, annak az analfabéták, az írás olvasás tudatlanok hadseregét kell a maga földjéről eltüntetnie. Aldott hadviselés, a mely úgy semmisíti meg az ellenséget, hogy nem elveszi tőle az életet, hanem fölruhazza az élet, a megélhetés és a boldogulás föltételével. Fölfegyverezi és ezzel már a maga nagyszerű céljainak katonájává avatja.

Hogy erre a hadviselésre minálunk szükség van, a statisztikának egyetlen adata is tökéletesen megbizonyítja. Négy évtizede törvény Magyarországon, hogy minden gyermek az iskolán keresztül léphessen csak az élet útjára, de ma is több, mint egy ötöd-része a tanköteles gyermekeknek legfeljebb csak kívülről látott iskolát. Félmilliónál jóval több, hétszáznegyvenöt ezer iskolaköteles korban lévő gyermek az analfabéta szomorú hadseregének a jelöltje az életben.

Ugy nőnek föl, mint a dudva, rejtelem marad nekik minden eleme a legközönségesebb tudásnak, ami nélkül a mai életben jóformán egy határozott lépést se tehet az ember.

Ennek a szomorú állapotnak, ha nem is minden oka, de mindenesetre elsőrangú oka, hogy a törvény rendelkezett ugyan, de a gondja nem terjedt ki azokra, akiknek nincsen módjuk a parancsa teljesítésére. Kötelességgé tette a tudás elemeinek megszerzését, de nem adta ingyen ezt a tudást azoknak sem, akiknek lehetetlen föladat volt az árát előteremteni. Semmi kétség, hogy ez az ellentmondás éreztetete, kellett, hogy éreztesse a maga bénító erejét a törvény végrehajtásának még az ellenőrzésében is.

Ennek az állapotnak, amely negyven esztendeig bénította haladásunk legszélesebb szervét, ime véget vet Apponyi Albert. Nagyjelentőségű mozzanata ez a népoktatási politikának. Modern és nemzeti. Kezdődött a tanítói törvényekkel, amelyek az államhatalom erejével biztosították az iskolát a nemzeti eszmének, folytatódik ezzel a javaslattal, amely a nemzeti iskolát megnyitja a jövő egész tömegének, hogy tanuljon benne ismeretet és hazafiságot.

A szegedi kendergyár titkai.

Tegnap közöltünk a szegedi kendergyár üzemleiről panaszos levelet. Ez ügyben a kereskedelmi miniszterhez intézett panasz folytán ma tartott a szegedi redőrkapitányság tárgyalást, a melyre az összes panaszosok, szüleikkel együtt kaptak idézést s akik három lány kivételével, kik a gyárban dolgoznak s akiknek eljönni nem lehet, mindannyian meg is jelentek. A panaszosokat dr. Lakatos Géza budapesti és dr. Veréb Gyula szabadkai, míg a kendergyárat dr. Rózsa Izsó szegedi ügyvéd képviselte.

Panaszosok a tárgyaláson a következő részleteket adták elő:

A 13—18 éves falusi leányokkal valami nyomtatványt irattak alá azon ürügygyel, hogy ezt a nyomtatványt felolvassák, megmagyarázzák és a lányok annak tartalmát ismerték volna. Csak mikor az aláírás megtörtént, közölték a leányokkal, hogy egy évre le vannak szerződötve. Ettől a naptól pokollá változott az életük. Naponta 13 órán át voltak munkában egy óra ebédidő megtartással. Ennivalójuk még a silánynál is hitványabb. Reggelire üres vizes tej, állítólag negyed kiló kenyérral, délben főzelék csupaszon s este leves, rendszerint tarhonya leves. Elképzelhető mily keserves ilyen étkezés mellett reggel 6-tól este 7-ig dolgozni.

Fizetésük hetenkint járt le, ami az ígért 6 korona helyett a különböző levonások után egy hétre négy fillértől 3—4 koronára rugott, a többit indokolatlanul a gyár visszatartotta.

Megtörtént egy ízben, hogy a gyárban mulatságot rendeztek, a mikor is a multság költségeit elszámolták a leányok egy heti fizetésével. A gyárban való étkezés nem kötelező ugyan, azonban másutt kosztolni a távolság miatt nem lehet; és ha meg tették, a kosztpénzt vagy egyáltalán nem vagy csak kis részben kapták meg. A gyárból kimenni

csak ékszer, pénz, vagy ruha zálogadása mellett lehetett s mindenkire éber szemmel figyeltek, hogy meg ne szökhessék. És ha mégis megtörtént a védtelen leányokat elíteltették, karhatalommal hozták vissza, s 2-5 napra elzárták. A ki panaszkodni merészt, tetteleg bántalmazták; becsületsértő kifejezéseket pedig ok nélkül kellett napnap után eltűrniök.

A leányok panaszára a kapitányság bizonyítást rendelt, aminek eredményét legyen az bármilyen közölni fogjuk.

Ugy halljuk, hogy ez ügyben a képviselő házban interpellát is készül, mert a leányok igazát csak a legerélyesebb és a leglétküismeretesebb vizsgálat derítheti ki.

Kiváló érdem illeti ez ügyben ifj. Árpási János adai ker. szociális titkárt, ki az ügy érdekében sokat fáradozik s iparkodik a panaszosok igazát dülőre juttatni.

Ismerőseink körében terjeszszük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

Szociális ügyosztály a miniszteriumban.

Két év előtt adott ki Sassi Nagy Lajos tanár egy memorandumot, a melyet a kultuszminiszterium, a belügyminiszterium, a földművelésügyi, kereskedelmi és igazságügyminiszterium kebelében fölállítandó szociális ügyosztály érdekében dolgozott ki Apponyi nagy budget beszéde ismét aktuálissá teszi ezt a gyakorlati értékű javaslatot. A terv szerint ennek az ügyosztálynak általános célja az volna, hogy a nép erkölcsi és gazdasági szükségleteit figyelje, számontartsa és kielégítésükön örködjék; szakcélja pedig minden miniszterium hivatásával együtt működésnek irányításával foglalkozni. A földművelésügyi osztály a gazdasági érzék nevelését s a földműves jólétnek emelését tűzné ki célul. A belügyminiszteri ügyosztály a közigazgatás nagy személyzetét vonná be a szociális érdeklődés körébe. Az igazságügyi osztály szervezné a néphivatalokat, a jogvédelmet és a többi osztályból érkező anyag alapján kodifikálná a szociális törvényhozást. Végül a kereskedelmi miniszterium ügyosztálya a kisiparosok, munkások érdekeit védené s vállalkozók a munkás és munkaadó közt felmerülő ellentétek kiegyenlítésére. A memorandum kifejti hogy ez az állami szociálizmus mely egyuttal a társadalom közreműködésére támaszkodik s legbiztosabb védelmi eszköz a kívülről támadó s a nemzeti lét ellen hadat viselő izgatással szemben.

H I R E K.

Tájékoztató.

Június 6. A Petőfi-asztaltársaság ismerkedési estélye a Zélics-féle vendéglőben este 8-kor.

Június 7. A függetlenségi kör házi táncmulatsága a kör helyiségében. Kezdeté este 8 órakor.

Június 8. A kath. legényegylet nyári táncvigalma, a kath. legényegylet saját kerti helyiségeiben.

Június 8. Az I-ső nőegylet és szent Antal kenyeri Katholikus népkönyha népünnepe a városi erdőben.

Június 18. A magyar asztaltársaság nyári mulatsága Radonavácson. Felvilágosítás az asztaltársaság helyiségeiben.

Kersch Mihály.

Érdemekben gazdag, de elismerésért, kitüntetésért épen nem vágyakodó papot veszít el Szabadka katolikus társadalmá, a tanítói kar, különösen pedig a katollkus iparos ifjuság.

Kersch Mihályt, a Szent Antal nyomda elnökgazgatóját, a katolikus legényegylet elnökét, a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter a kulai plebánosi javadalomra prezentálta a kalocsai érsek ur Oexcellenciájának. Bár örvendünk e kitüntetésnek, de azért nem titkolhatjuk, hogy szerettük volna továbbra is naponkint magunk között látni. Azért használjuk e szót naponkint, mert hiszen egészen nem szakad el tőlünk. Nyomdánk terhes elnökgazgatói tisztjét továbbra is megtartja.

Kersch Mihály Szabadka zenei életében feledhetetlen érdemeket szerzett, de még ezen érdemeinél is nagyobbak azok, melyeket magának mint a katolikus legényegylet elnöke biztosított, nem várva munkásságáért, érdemeiért egyebet, mint a szeretetet, s az ügynek sikerét. Kijutott neki a szeretetből, az általa vezetett ügyek sikeréből.

Szabadka katolikus kulturájának történetében megörökítette nevét nyomdánk és ezen nyomda irodalmi vállalatának megalapításával. Aminő szeretettel bucsuzunk el mi tőle, olyan önérettel gondolhat ő Szabadkán töltött életének munkásságára.

Nem részletezzük érdemeit, mert tudjuk, hogy ő nem dicséreteket, hanem szeretetet keresett csak életének minden percében.

Boromisza püspök betegsége. Boromisza Tibor mint tudósítónk jelenti jobban van. — Orvosai szerint túl van a veszedelmen, de azért fölgyógyulása hosszabb idő után várható. Láza csökkent, étvágya is javult.

Dugovich Imre lapunk főmunkatársa jobb kezén egy kisebb seb elmérgesedése folytán megbetegedett. Reméljük, hogy minél előbb gyógyultan viziontlátjuk.

Majális. A „Bajai Katolikus Legényegylet” vasárnap, május 31-én a „Lőkert”-ben minden tekintetben jól sikerült majálist rendezett. Az egylet helyiségéből délután fél kettőkor történt az indulás a tűzoltó zenekar kísérete mellett. A Lőkertben ezután kezdetét vette az ügyesen rendezett különféle játékok egész sorozata. Volt labdajáték, versenyfutás, sulydobás, zsákfutás, céllövészet, szépségverseny, taligaverseny, humoros árverés, versenyevés a levegőben stb. — Délután 5 órakor a „Tarka Szinpad” válogatott műsora gyönyörködtette a közönséget. Több monológot és humoros párjelenetet adtak elő műkedvelőktől szokatlan rutinnal az ügyes előadók. — Este táncmulatság volt, amely csak a kora reggeli órákban ért véget.

A tábla elnöke szabadságon. Szeifrid József, a szegedi kir. tábla elnöke ma huzamosabb szabadságra utazott. A tábla elnöke egy szanatóriumba vétette föl magát és amennyiben állapota őszig nem javulna, nyugalomba vonul. Távollétében Budai János kir. táblai tanácselnök helyettesíti.

Uj ügyészi megbizott. Az igazságügyminiszter Neumer Aladár zsabylai kir. járásbírósi jegyzőt a zsabylai járásbírósg mellett alkalmazott ügyészségi megbizottnak állandó helyettesesül rendelte ki.

A bajmoki róm. kath. iskola tanítási nyelve. Nagy hazafiaságról tett tanúságot a bajmoki róm. kath. vegyes anyanyelvű elemi iskola iskolaszéke. Vasárnap tartott ülésén elhatározta, hogy — az eddigi rendszertől eltérően — ezután kizárólag magyar lesz a tanítási nyelv. Tudvalevő, hogy Bajmok lakosságának majdnem kétharmad részét német és bunyevác anyanyelvűek képezik és körülbelül ilyen arányban vannak a nemzetiségek az iskolaszékben is képviselve. Elismerés illeti tehát az iskolaszéket, követésre méltó határozatáért.

Keresztszentelés Karjaden. Zentáról írja tudósítónk: Vasárnap lélekemelő szép ünnepélyben volt részük a Karjadiaknak. A Nagy József karjadi állomásfőnök által felállított két keresztnök felszentelésére Gózon István belsővárosi plébános szállt ki és a keresztszentelés után gyönyörű, vallásos szónoklatot intézett a közönséghez. A közönség mindvégig lelkesedett. Majd este

bankett volt, melyen tömérdek ember megjelent, s mint hírlik a vigalom csak kiválógos reggel ért véget.

Halálozás. Militicsről írja tudósítónk: Ifju Karagich Istvánné tanítónő tegnap délelőtt 10 órakor jobblétre szenderült.

Képviselők afférja. A Ház mai ülésén a büntető-novella csalásról szóló részének tárgyalása során Potoczky Dezső közbeszólt:

— A család a zsidók privilégiuma.

Erre a közbeszólásra reflektálva Vison-tai Samu a következőket mondotta Potoczky felé fordulva.

— Megmondhatja mindenkinek, aki hasonlóképpen gondolkodik, hogy csak gazember beszél így egy felekezetről.

Potoczky nyomban provokáltatta Leszkay Gyula és Szentiványi Árpád utján Vison-tait, aki Ugrom Gábort és Gaál Gasztont nevezte meg segédeitül. A megbizottak rögtön összeültek tanácskozni és az ügyet rövid megbeszélés után békésen intézték el.

Halálozás. Özv. Hellerné szül. Pecsenska Jozefin a mult hó 28-án 72 éves korában elhunyt Baján. Az elhalt édesanyja volt Heller Richárd polgári iskolai igazgatónak.

Jutalmazás. Türr Jenő bezdáni aljegyzőt a közadók behajtása körül kifejtett sikeres közreműködéséért a zombori pénzügyigazgatóság előterjesztésére a pénzügyminiszterium 60 korona jutalomban részesítette.

Halál fürdőzés közben. Tegnap délután az militicsi fürdőben keresett a óriási hőségben több gyermek üdülést. Közöttük volt Klinovszky Tamás tízéves fiucska is. A fiucska egy mélyebb helyen a víz alá merült és többé élve nem került a vízszinre.

Váltóhamisít ügyvéd. A budapesti vizsgálóbíró elfogatási parancsot adott ki dr. Róth Dezső szászvárosi ügyvéd ellen, aki felesége nevére százezerkoronás váltót hamisított és megszökött.

Szarvasmarha és lódijazás. A „Délvidéki Földművelő Gazd. Egylete” folyó 1. június hó 21-én — vasárnap napon — Bácsszentiván nagyközségben az ottani fiók egyesülete közreműködésével szarvasmarha és lódijazással egybekötött vándorgyűlést rendez, a következő napirenddel. Vasárnap június 27-én: Reggel egynegyed 8 órakor: A vendégek s a központi vezetőség fogadása a pályaudvaron s bevonulása a fiókegylet helyiségeibe. Délelőtt 9 órakor: Unnepi mise, 10 órakor: Kivonulás a kiállítási területre, annak s a vándorgyűlés megnyitása, utána gazdasági előadások, beszédek s esetleges indítványok tárgyalása. Délben 1 órakor: Közös ebéd a fiókegylet helyiségeiben. Egy teríték ára 2 korona 40 fillér. Bejelentések 1-2 nappal előbb Ziegler Jakab elnök urhoz Bszttiván — címzendők. Délután 3 órakor: A pénzdíjak s oklevelek kiosztása. 4 órakor Egyes kisgazdaságok megtekintése. Este 8 órakor: Indulás.

Névmagyarosítás. Villikó János pénzügyőri biztos és kiskoru gyermekei vezetéki nevüket „Várhelyi”-re változtatta.

Az öreg csordás tragédiája. Nagy időt, hosszú évtizedeket élt át a mezős Orosz János mint csordás. A jószágok között végzett felügyeletet Kocsár Lajos érmihályfalvai birtokos szolgálatában az öreg ember, aki immár 82 évet haladott meg. Tegnap szörnyű végzete lőn az öreg csordásnak. A legelőn egy bika megvadult és száguldani toporzékolni kezdett. Orosz János ostorával megfenyítette a vad bikát, mire a bős állat nekiment a csordásnak, felöklelte a szarvával és összetaposta. A szegény ember szörnyet halt, rémes állapotban találták meg a hulláját. A faluban nagy sajnálkozással fogadták az öreg csordás szörnyű halálhírét.

Miért mer minden jöttment packázni velünk, többségben levő, magyar katolikusokkal? Mert nincs erős sajtónk. Ha nincs, hát legyen! Lesz, csak lépjenek be mindnyájan a KATH. SAJTÓEGYESÜLETBE

Lefejezte a vonat.

Borzalmas szerencsétlenségről számol be zentai tudósítónk.

Groszmann Sámuel segédje a 28 éves Klinkovics Antal bádógos segéd, aki mestereinek tudta nélkül egy adai bádógos mester megbízása folytán 20 koronáért a padéi toronyra felszegezte a keresztet, hazafelé jövet a sineken, részeg fővel elaludt és tegnapelőtt este a 11 órás vonat valósággal lefejezte őt.

Az első pillanatra nem tudták megállapítani kiletét, s az adai állomás főnök telefon jelentést adott le a rendőrséghez, hogy valami grosszman Sámuel bádógosmestert a vonat lefejezett. A hír téves volt. Az állomás főnök ugyanis Klinkovics Antal zsebében egy Groszmann Sámuel nevére szóló levelet talált, ez okozta a téves hír leadását.

A reggel 4 óra felé közlekedő gépkezelő megejtette, hogy a sineken egy ember húzódik meg, megnyomta a sipot, de a már halott ember a sipjelzésre nem lett figyelmes. A vonatot nem lehetett megállítani, s a holttestet a robogó vonat még 200 lépésre elhurcolta magával. A szerencsétlen fiatal embert tizenhétéves feleségén kívül kiterjedt rokonsága gyászolja.

Mentés közben haltak meg.

Megrendítő szerencsétlenségről írnak Bácsról. Hárman lelték halálukat egy vízzel telt, mély gödörben és pedig ketten mentés közben. A megrendítő szerencsétlenségről szóló tudósítás a következő:

A községbe vezető út mellett egy nagy mélyedés van, melyen hid vezet keresztül. A gödör hat-hét méternyi mély, s mindig telve van vízzel, melyben bőven terem a békalenese.

Póts Márton nevű fiúcska, kinek édes anyja egy másik asszony társaságában a gödör mellett dolgozott, a gödörből békalenest akart kihálászni. Játás közben azonban megcsuszott és sikoltva bukott a vízbe.

Gyermekének sikolyára a megrémült édes anyja gyermekének megmentésére sietett. Beleugrott a vízbe, de nem bírta segíteni, mert ő is a víz alá merült, s most már tethetetlenül, majdnem önkívületben vergődött a vízben.

A közelben dolgozó Kantó Mihályné, észrevéve a veszedelmet társnőjének megmentésére rohant. Karját nyújtotta a szerencsétlen fulladozó anyának, aki azonban hasztalanul erőlködött a feléje nyújtott segítő kezét elérni. E közben maga Kantó Mihályné is megcsuszott és szintén a gödörbe zuhant. Most már hárman küzdöttek a vízbefulás veszedelme ellen, de hasztalanul, mert mind a hárman a kutmányosságú gödörben lelték halálukat.

A megrendítő szerencsétlenség óriási részvétet keltett a faluban és környékén.

SZINHÁZ.

* **Olasz színtársulat.** E hét utolsó napján és a két pünkösdi ünnepen művészi élvezetben lehet része Szabadka műkedvelő társaságának. Massini Enrico negyvenöt tagból álló híres operatársulata mutatja be magát a szabadkai színpadon. Szombaton, június hó 6-án a Troubadurt, vasárnap június hó 7-én Carment, június hó 8-án pedig a Zsidónót játszóak. A híres olasz operatársulat szabadkai szereplésére már most felhívjuk közönségünk figyelmét.

TANÜGY.

+ **A bajavidéki róm. kath. tanítóegyesület** június hó 9-én az új belvárosi iskola tornatermében tartja folyó évi rendes közgyűlését. Előadást tart Eber Sándor, tanítóképző intézeti rajztanár a természet után való rajztanításról. Azonkívül Bugyáki János dávodai és Eifried Agost küllödi tanítók, valamint Pajor Jozefin bajai tanítónő fog még előadást tartani „Az iskola nevelő

hatásainak külső akadályai”-ról, illetve „A szótagolás jelentősége és helyes módszeréről”. A közgyűlés 10 órakor veszi kezdetét.

+ **Vizsgák a szabadkai főgimnáziumba.** Június 6. (szombat) délután 4 órakor: 1—7. oszt. Intézeti tornaverseny a városi-gepi játéktéren. Június 13. reggel 7 órakor. 4. A) oszt. történelem, természetrajz. Délután 2 órakor. 5. oszt. magyar, görög-pótló, történelem. Június 15. 16. és 17. d. e. és d. u. Erettségi szóbeli vizsgálat. Június 15. reggel 7 órakor. 1. A oszt. magyar, latin, rajzoló geom. 1. B oszt. magyar, latin, matematika. 2. A oszt. magyar, latin, természetrajz. 3. A oszt. magyar, latin. 4. B oszt. német, latin, történelem. 5—7. oszt. róm. kath. vallásstan. Délután 2 órakor. 2. B oszt. magyar, latin, természetrajz. 3. B oszt. latin, földrajz. 4. A oszt. német, rajz, geom. Június 16. (kedd) reggel 7 órakor. 1—2. oszt. róm. kath. vallásstan. 3. B oszt. természetrajz, rajz, geom. 5. oszt. német, latin görög. 6. oszt. magyar, latin, történelem. 7. oszt. német, latin. Június 17. (szerda) reggel 7 órakor. 3. A oszt. történelem, földrajz, rajz, geom. 3. B oszt. német, rajz, geom. Délután 2 órakor. 5. oszt. természetrajz, matematika. 7. oszt. magyar, görög-pótló, görög. Június 19. reggel 7 órakor. 1. A oszt. földrajz, természetrajz, matematika. 2. B oszt. földrajz, matematika, rajz, geom. 4. A oszt. magyar, latin, matematika. Délután 2 órakor. 3. A oszt. német, matematika. 3. B osztály, magyar, történelem, matematika. 6. osztály, természetrajz, matematika. Június 20. 2. A oszt. földrajz, matematika, rajz, geom. 3—4. oszt. róm. kath. vallásstan. 7. oszt. történelem, fizika, matematika. Délután 2 órakor. 1. B. oszt. földrajz, természetrajz, rajz, geom. 4. B. oszt. magyar, matematika. 6. oszt. német, görög, görög-pótló. Június 22. reggel 7 órakor. Osztályozó értekezlet. Június 23. reggel 7 órakor. Jutalomdíjakra való ajánlások. Június 24. reggel 7 órakor. 1. A és B. oszt. ének vizsgálat. Június 27. reggel 7 órakor. A róm. kath. tanulók szent gyónása és áldozása. Június 30. reggel 8 órakor. „Te Deum”, tanévzáró ünnepély, a jutalomdíjak és a bizonyítványok kiosztása. A magánvizsgálatok június 13—20 napján lesznek.

Utleírások, Kalauzok

Bädeker, Grieben és Mayer-féle kiadásban kaphatók

HEUMANN MÓR
könyvkereskedésében Szabadkán.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: **Körmöczy Ernő.** 139

Caterina anyó észrevette azt a kigyó árnyékot a földön. Nem türtöztetheti magát tovább, odaugrik az asztalhoz, felkapja a fegyvert s Falcóra sűti. S a golyó nem tévesztette el célját. Igaz, hogy előbb nem volt szándékában lelőni ezt a gyűlölt ellenséget, de mikor ott látta maga előtt, újra elfogta a boszuvágy, mely husz hosszú esztendő óta emésztette lelkét.

— Caterina! Caterina! — kiált rá most unokája.

— Csak arra kért meg, hogy a templom felé engedjék neki szabad utat, — válaszolja az anyóka.

Biagio eligazítja Falco holttestét s azt dörmögi maga elé:

— Pedig meg kellett volna gyógyulnia.

XI.

Győzelem.

Régmult időkben élt Sicilia földjén egy nagyhitű tudós, kit Empedokles néven ismert a világ. Oly gyönyörű, képzett s

előkelő férfi volt, hogy sokan megtestesült mennybéli szellemnek tartották.

Pompás villája volt az Aetna oldalán, hol barátjainak egyszer fényes lakomát rendezett. Mindenkit elragadott tüneményes lángesze, úgy, hogy vendégei lelkesedő bámulattal kiálták feléje: Te Isten vagy, Empedokles, valóságos Isten.

Másnap éjjel így szólt Empedokles önmagához: Te mindent elértél már, mit ember a földön elérni képes. Meg kell tehát halnod melőtt balszerencse vagy gyengeség ölné meg.

Azzal kapta magát, fölmászott az Aetna tetejére s az egyik kráterbe ugrott. „Ha senki sem akad holttestemre, — gondolta magában, — szentül azt fogják hinni, hogy az istenek maguk közé fogadtak engem.”

Másnap reggel barátai tüvé tették érte a villát, a hegyet. Kutatás közben végre a kráter nyílásához értek s ott ráakadtak Empedokles lábballijére. Mindjárt tudták, hogy azért ugrott csupán az égő hegy belsejébe, hogy a halhatatlanok közé sorozza a világot.

„S bizonyára így történik, ha a hegy ki nem veti azt a pár topánt.”

Az eset azonban így is érdekes maradt az utókor ajkán s nem egy utazó törtérete fejét, vaj merre feküdhettek a tudós villája. Régiséggyűjtők, kincsásók kutattak utána, mert az a nyaraló állítólag drága márványból készült s falait gazdagon ékesíté a sok bronzöntvény meg a sok pompás mozaikfestmény.

Donna Micaela édesatyja, Cataliere Palmeri is a fejébe vette, hogy ha török szakad, de feltalálja a helyet, hol a tudós villája állt. Minden áldott reggel csak felkapott kedvenc ponija, Domenico hátára, hogy ráakadjon a keresett helyre. Ellátta magát mindennel, amire egy régiségbuvárnak szüksége lehet. Ovében csákány, oldalán ásó s hátán óriási tarisznya foglalt helyet.

Estenden aztán, ha hazatért, egyebet sem tett csak Domenicót magasztalta Micaela előtt. Jó ideje járja már az Aetnamenti utakat, ezalatt Domenico úgy eltanulta mesterségét tőle, hogy számos tudós szegyenkeve bujhatna el előtte. Ez az okos állat, ha valamiféle romhalmazt, vagy törmelékot pillant meg, hát menten arrafelé irányítja lépteit. Patájával mély barázdát vág ily helyen, mintha csak azt akarná mondani, hogy itt jó lesz tovább ásni. Megvetőleg, orrát fintorgatva nagyokat prüszkolt közbe-közbe, ha valami utánczott régi pénzdarabot tart eléje az ember.

S Micaela odaadó tiszteletteljes figyelemmel fülel édesatyja beszédjére. Maga is bizonyos volt abban, hogyha nyomára akadnak annak az ósrégi villának, hát Domenicónak ugyancsak megnövekszik a becsülete.

Palmeri lovag azonban soha egy szóval sem érdeklődött leánya válakozása iránt. Mintha sohasem hallott volna még róla.

Ah, soha de soha sem kérdezősködött utána!

Egyik nap azután, mikor ép az ebédnél ültek, Micaela beszélni kezdett a vasutról.

Mégis ő győzött, szólt atyjához, végre mégis ő győzedelmeskedett. Hallja csak, micsoda ujságról értesült ma megint. Nemcsak hogy Catania és Diamante közt állítják fel a sínpart, de a vasut körülfutja majd az egész Aetna!

Falco halálával nemcsak a rettegett rablóvezértől szabadult meg, hanem a nép is az ő pártjára állt mind. Azt mondják most már, hogy a Mongibelló meg az ég minden szentjei csak őt fogják védeni ezentul. Így történt aztán, hogy a nép minden rétegét megnyerte tervének. Az Aetnamellék minden városa szívesen s bőkezűen adózott a nemes célra. Részvénytársaság is alakult mihamar.

Holnap már teljes erővel s készültséggel látnak neki az építésnek.

(Folyt. köv.)

Legjobb ez idő szerint a valódi szabadalmazott „TURUL” peronoszpóra permetező,

mely a kecskeméti mezőgazdasági kiállításon aranyéremmel lett kitüntetve, mert a hord ereje a legmagasabb gyümölcsfákra is fel visz, a szőlő permetezésnél a legfinomabb köd arányban permetez.

Egyedüli elárúsítója: **BARTEK KÁROLY, rézműves** (I. IV. kör, Damjanich-utca 614. sz. a.) ahol is bármilyenmű permetezők javítása pontosan és jutányosan eszközöltetnek. 372-33-32

Saját termésü,
jó minőségű
**rizlingi és burgundi
borok**
literenként 23 krajcárért
eladók. 406-8
Cím: A kiadóhivatalban.

Gombos Lajos
építési irodája Bárány-köz, Kecskés-ház mellett
(bejárat a Kossuth-utcából).
Elvállal lakóházak és mindenféle gazdasági épületek tervezését, leszámolásokat és költségvetések szerkesztését, valamint ács munkatervek és fakivonatok készítését. 395-20-8

H I R D E T É S E K E T

árszabályzat szerint
felvesz a kiadóhivatal
SZABADKÁN,
Rákóczi-utca 20. sz.
és
FILOY JENŐ
papirkereskedő
Damjanich-utca 106. sz.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály
bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József
cserépkályharaktára. Szabadka, VI.,
Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai
kézmű- és divatáru kereskedése.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő
könyv- és papirkereskedő. Szabadka,
I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István
cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3.
Telefonszám 206.

Fierst István
cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85.
Telefonszám 381.

Fuschek Mária
virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-
utca 23. szám.

Gálik János
bádogosmester. Szabadka, VIII. kör,
Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa
varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi
női kalapáros. Szabadka, VIII. kör,
Kossuth-utca 22.

Majláth Gergely
cserépkálya készítő. Szabadka, II.,
László-utca 387. Telefonszám 392.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa
vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-
utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András
kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon
férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula
esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly
fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc
kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa
egyenruha készítő és polgári szabó.
Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körnöczy Ernő zamatos szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi irodalmunkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyveit közt, legyen az ifju vagy felnőtt.

Ára fűzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat
mint szövetkezetnél Szabadkán.

Lapunk kiadóhivatalában kapható:

A FALU SZÉPE.

Angol regény 2 kötetben.

Irta:

M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

Ára a két kötetnek bérmentes

küldéssel 1 korona.

Izzadás ellen

Láb-, kéz-, hónalj-

Ártalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény, bűzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít.
Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Reform-kenőcs.

Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszerésztárában Szabadkán. 416-3

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.